Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

11. juuli 2013*

Apellatsioonkaebus — Tühistamishagi — Kaitse transmissiivse spongioosse entsefalopaatia vastu — Määrus (EÜ) nr 746/2008 — Määrus, mis lubab võtta järelevalve ja likvideerimise meetmeid, mis on vähem piiravad kui varem ette nähtud meetmed — Ettevaatuspõhimõte — Inimeste tervise kaitse tase — Uued asjaolud, mis võivad muuta ohu tajumist — Põhjenduse puudumine — Asjaolude moonutamine — Õigusnormi rikkumine

Kohtuasjas C-601/11 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 28. novembril 2011 esitatud apellatsioonkaebus,

Prantsuse Vabariik, esindajad: E. Belliard, C. Candat, R. Loosli-Surrans, G. de Bergues ja S. Menez,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Jimeno Fernández ja D. Bianchi, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen, kohtunikud J. Malenovský, U. Lõhmus (ettekandja), M. Safjan ja A. Prechal,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

1 Prantsuse Vabariik palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Üldkohtu 9. septembri 2011. aasta otsuse kohtuasjas T-257/07: Prantsusmaa *vs.* komisjon (EKL 2011, lk II-4153, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), milles Üldkohus jättis rahuldamata tema nõude tühistada osaliselt komisjoni 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 746/2008, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 (millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad) VII lisa (ELT L 202, lk 11, edaspidi „vaidlustatud määrus").

Õiguslik raamistik

Määrus (EÜ) nr 178/2002

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, lk 1; ELT eriväljaanne 15/06, lk 463), sätestab artiklis 7:

„1. Konkreetsetes olukordades, kui olemasolevat teavet hinnates tehakse kindlaks tervistkahjustava mõju võimalus, kuid see ei ole teaduslikult tõestatud, siis võib võtta ajutised riskijuhtimismeetmed, mis on vajalikud [liidus] ettenähtud tervisekaitse kõrge taseme tagamiseks, kuni saadakse teaduslikku lisainfot riski igakülgsemaks hindamiseks.

2. Lõike 1 põhjal võetavad meetmed peavad olema proportsionaalsed ega tohi piirata kaubandust rohkem, kui on vaja [liidus] ettenähtud tervisekaitse kõrge taseme saavutamiseks, silmas pidades tehnilist ja majanduslikku teostatavust ning muid käsitletavate küsimuste puhul põhjendatuks peetavaid tegureid. Meetmed vaadatakse läbi mõistliku ajavahemiku jooksul olenevalt elu ja tervisega seotud riski laadist ning teaduslikuks tõestamiseks ja riski igakülgsemaks hindamiseks vajaliku teadusinfo liigist."

Määrus (EÜ) nr 999/2001

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 999/2001, millega kehtestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad (EÜT L 147, lk 1; ELT eriväljaanne 03/32, lk 289), muudetud komisjoni 25. juuni 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 722/2007 (ELT L 164, lk 7) (edaspidi „määrus nr 999/2001"), näeb artikli 13 lõikes 1 ette järgmist:

„Kui [transmissiivse spongioosse entsefalopaatia, edaspidi „TSE") esinemine on ametlikult kinnitatud, kohaldatakse võimalikult kiiresti järgmiseid meetmeid:

[...]

b) viiakse läbi uurimine riskirühma kuuluvate loomade tuvastamiseks vastavalt VII lisa punktile 1;

c) kõik käesoleva lõike punktis b osutatud uurimise käigus kindlaksmääratud ja vastavalt käesoleva määruse VII lisa punktile 2 ohustatud loomad ja nende saadused tapetakse ja hävitatakse vastavalt [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. oktoobri 2002. aasta] määrusele (EÜ) nr 1774/2002 [milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad (EÜT L 273, lk 1; ELT eriväljaanne 03/37, lk 92)].

[...]"

4 Määruse nr 999/2001 artikkel 23 on sõnastatud järgmiselt:

„Pärast asjakohase teaduskomiteega konsulteerimist rahvatervist mõjutada võivates küsimustes muudetakse või täiendatakse lisasid ning võetakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras vastu asjaomased üleminekumeetmed.

[...]"

5 Selle määruse artikkel 24a sätestab:

„Otsused, mis võetakse vastu vastavalt mõnele artiklis 24 osutatud menetlusele, põhinevad inimeste või loomade tervisele avalduda võiva võimaliku riskiga nõuetekohasel hindamisel ning olemasolevaid teaduslikke tõendeid arvesse võttes säilitavad – või teaduslikult õigustatud juhtudel – tõstavad [liidus] tagatud inimeste ja loomade tervise kaitse taset."

6 Enne seda, kui jõustus komisjoni 26. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 727/2007, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 I, III, VII ja X lisa (ELT L 165, lk 8), nägi määruse nr 999/2001 VII lisa „Transmissiivse spongioosse entsefalopaatia likvideerimine" ette:

„1. Artikli 13 lõike 1 punktis b osutatud uurimise käigus tuleb identifitseerida:

[...]

b) lammaste ja kitsede puhul:

— kõik mäletsejalised, välja arvatud lambad ja kitsed, põllumajandusettevõttes, kus haiguse esinemine on kinnitatud,

— võimaluse korral vanemad, ja emaste loomade puhul kõik embrüod, munarakud ja viimased järglased emaslooma puhul, kellel haiguse esinemine on kinnitatud,

— lisaks teises taandes nimetatud loomadele kõik muud lambad ja kitsed põllumajandusettevõttes, kus haiguse esinemine on kinnitatud,

— haiguse võimalik päritolu ja muud põllumajandusettevõtted, kus on loomi, embrüoid või munarakke, mis võivad olla TSE tekitajate poolt nakatatud või mis on puutunud kokku sama sööda või nakkusallikaga,

— võimaliku nakatunud sööda või muu materjali liikumine või muud levimisviisid, mis võivad olla [veiste spongioosne entsefalopaatia, (edaspidi „BSE")] tekitajat kõnealusesse ettevõttesse või sellest välja viinud.

2. Artiklis 13 lõike 1 punktis c sätestatud meetmed sisaldavad vähemalt:

[...]

b) TSE esinemise kinnitamise puhul lammastel ja kitsedel, alates 1. oktoobrist 2003, vastavalt pädeva asutuse otsusele:

i) kas punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaksmääratud loomade tapmist ja täielikku hävitamist, embrüote ja munarakkude hävitamist; või

ii) punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaksmääratud loomade tapmist ja täielikku hävitamist, embrüote ja munarakkude hävitamist, välja arvatud [geneetiliselt mittevastuvõtlikud loomad või alla kahe kuu vanused ainult tapaks mõeldud loomad];

iii) kui nakatunud loom on sisse toodud teisest põllumajandusettevõttest, võib liikmesriik juhtumi arenguloost lähtuvalt otsustada kohaldada likvideerimismeetmeid ka päritoluettevõttes, lisaks ettevõttele, kus nakkusjuht on kinnitatud, või selle asemel; kui maad kasutab ühiskarjatamiseks mitu karja, võivad liikmesriigid otsustada piirduda meetmete kohaldamisel ühe karjaga, võttes arvesse kõiki epidemioloogilisi tegureid; kui ühes põllumajandusasutuses peetakse rohkem kui üht karja, võivad liikmesriigid otsustada, et likvideerimismeetmeid kohaldatakse ainult sellele karjale, kus skreipi kinnitust leidis, juhul kui on olemas tõendus, et karju on hoitud üksteisest eraldatult ja nakkuse levimine karjade vahel kas otseselt või kaudsel teel on ebatõenäoline;

c) [BSE esinemise kinnitamise puhul lammastel ja kitsedel] punkti 1 alapunkti b teises kuni viiendas taandes osutatud uurimise käigus kindlaksmääratud loomade tapmist ja täielikku hävitamist, embrüote ja munarakkude hävitamist.

[...]"

Vaidlustatud määrus

7 Vaidlustatud määrus muutis määruse nr 999/2001 VII lisa, korrates peaaegu täpselt selle lisa sõnastust määrusest 727/2007 tulenevas redaktsioonis.

8 Sätted, mida Prantsuse Vabariik käesolevas apellatsioonimenetluses vaidlustab, on määruse nr 999/2001 VII lisa punkti 2.3 alapunkti b punkt iii) ja alapunkt d ning VII lisa A peatüki punkt 4 (edaspidi „vaidlustatud meetmed").

9 A peatüki punkti 2.3 alapunkti b punkt iii) näeb ette tingimused, millel liikmeriigid võivad lambal või kitsel TSE esinemise kinnitamise puhul ja tingimusel, et BSE esinemine on määruses nr 999/2001 ette nähtud testide kohaselt välistatud, otsustada kõiki uurimise käigus tuvastatud loomi mitte tappa ega hävitada, kui geneetiliselt resistentsete lammaste arv kasvanduses on väike, kui resistentseid asendusloomi on raske hankida, kasvatuse või tõu piires geneetilise ressursi säilitamiseks või lähtudes kõigi epidemioloogiliste tegurite läbimõeldud arvessevõtmisest.

10 Määruse nr 999/2001 VII lisa A peatüki punkti 2.3 alapunkti d kohaselt võivad liikmesriigid teatavatel tingimustel otsustada asendada loomade tapmise ja täieliku hävitamise inimtoiduks tapmisega, kui loomad tapetakse asjaomase liikmesriigi territooriumil ja kõiki üle 18 kuu vanuseid või enam kui kahe igemest väljunud jäävlõikehambaga loomi testitakse TSE esinemise suhtes.

11 Selle peatüki punkt 4 kehtestab tingimused TSE-ga nakatunud karjast pärinevate loomade põllumajandusettevõttes hoidmiseks ja nende inimtoiduks tapmiseks kahe aasta jooksul pärast viimase TSE juhtumi avastamist. See punkt sätestab, et kõigil üle 18 kuu vanustel loomadel, kes on surnud või inimtoiduks tapetud, tuleb kontrollida TSE esinemist.

Vaidluse taust ja vaidlustatud määrus

12 Vaidluse taust on välja toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 12–46 ja need võib kokku võtta alljärgnevalt.

13 TSE-d on neurodegeneratiivsed haigused, millesse haigestuvad nii loomad kui inimesed, mille areng on aeglane ja mis lõpevad surmaga. Lammaste, kitsede või veiste TSE-de seas on võimalik eristada järgmisi patoloogiaid: BSE, klassikaline skreipi ja ebatüüpiline skreipi.

14 Kuna teoreetiliselt on võimalik, et BSE, mis võib üle kanduda inimestele, nakatab lambaid ja kitsi ka looduslikes tingimustes, siis kehtestati liidu õigusnormidega mitu meedet lammaste ja kitsede TSE ennetamiseks ja likvideerimiseks.

15 22. mail 2001 võeti vastu määrus nr 999/2001, mis koondab samasse teksti kõik sätted, mis sel hetkel TSE-vastase võitluse kohta olemas olid. Määruses nähakse ette meetmed loomade suhtes, kelle puhul kahtlustatakse nakatumist mõnda TSE-sse, ja meetmed, mida peab järgima, kui on tuvastatud TSE esinemine loomadel, sealhulgas ohustatud loomade hävitamine. Lisaks paneb see määrus kõigile liikmesriikidele kohustuse kehtestada igal aastal TSE seireprogramm, mida viiakse läbi eeskätt sõeltestimise teel lammaste ja kitsede populatsioonivalimite „kiirtestide" abil.

16 Kiirtestid võimaldavad lühikese aja jooksul tuvastada TSE esinemist, kuid ei võimalda kindlaks määrata selle tüüpi, st BSE, klassikaline skreipi või ebatüüpiline skreipi. Kui nende kiirtestide tulemused on positiivsed, viiakse tugilaboris läbi ajutüve kontrolluurimine. Kui nende testide tulemusel ei ole võimalik TSE-d välistada, tehakse täiendavad bioloogilised katsed elushiirtega.

17 Määrust nr 999/2001 muudeti ajavahemikus 2001 kuni 2007 mitu korda. Muudatused puudutasid eelkõige lammaste ja kitsede TSE-vastase võitluse meetmeid, arvestades selliste TSE-alaste teaduslike teadmiste arengut nagu molekulaarsed eristustestid, mille abil on võimalik eristada BSE-d klassikalisest ja ebatüüpilisest skreipist (edaspidi „eristustestid"). Nende testide kohaldamine eeldab seega, et eelnevalt on tuvastatud TSE juhtum, mida saab eelkõige tuvastada kiirtestidega.

18 2005. aastal kehtinud õigusnormide alusel oli liikmesriikide ainus valik, kui lammaste või kitsede karjas üks loom haigestus TSE-sse, mis ei olnud BSE, kas hävitada terve kari, kuhu nakatunud loom kuulus, või kui loom oli lammas, hävitada üksnes karja geneetiliselt vastuvõtlikud loomad, kui karja kõigi loomade genotüüp oli kindlaks määratud, et eristada vastuvõtlikud loomad resistentsetest loomadest. Lisaks võis liikmesriik jätta tapmata nooremad kui kahe kuu vanused lambad ja kitsed, mis olid mõeldud tapaks. Seevastu siis, kui loom haigestus BSE-sse, pidid liikmesriigid tagama kõigi lammaste ja kitsede, embrüote ja munarakkude ja loomade tapmise ja täieliku hävitamise ning materjali ja muude edastamisviiside kõrvaldamise.

19 Pärast seda, kui 28. jaanuaril 2005 kinnitati BSE esinemine ühel Prantsusmaal 2000. aastal sündinud ja 2002. aastal tapetud kitsel, kehtestati kitsede kõrgendatud seireprogramm. See oli esimene BSE juhtum looduslikes tingimustes peetaval väikesel mäletsejalisel.

20 Komisjon võttis 15. juulil 2005 vastu teatise „TSE suunised" (COM(2005) 322 (final)), milles ta teavitas oma kavatsusest teha ettepanek väikemäletsejalistele kehtivate likvideerimismeetmete leevendamiseks, võttes arvesse uusi diagnostikavahendeid ja tagades tarbijakaitse olemasoleva taseme. See institutsioon leidis muu hulgas, et kui BSE on välistatud, ei ole inimeste tervis enam ohus ja kogu karja tapmist võib pidada rahvatervise seisukohalt ebaproportsionaalseks meetmeks.

21 Prantsuse ametiasutused pöördusid 21. septembril 2005 Agence française de sécurité sanitaire des aliments'i (Prantsuse toiduohutusamet, edaspidi „AFSSA") poole, et see uuriks esiteks komisjoni poolt TSE suunistes pakutud meetmete riske loomatervisele seoses lammaste ja kitsedega, ja teiseks eristustestide usaldusväärsust.

22 Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „EFSA") andis 26. oktoobril 2005 arvamuse väikemäletsejaliste ebatüüpiliste TSE juhtumite liigitamise kohta, kus ta tegi ettepaneku, et seireprogrammid kasutaksid sobivate testide ja proovide kogumikku, et tagada ebatüüpilise skreipi juhtumite tuvastamine.

23 Euroopa Liidus rakendatud TSE seireprogrammid võimaldasid 2005. aasta detsembrist 2006. aasta veebruarini tuvastada kaks Prantsusmaalt pärit lammast ja ühe Küproselt pärit lamba, kelle puhul kahtlustati BSE-sse nakatumist. Pärast nende juhtumite tuvastamist kehtestas komisjon TSE tugevdatud seire, mis puudutas kõigi liikmesriikide lambaid.

24 AFSSA andis 15. mail 2006 arvamuse, kus ta oli vastu komisjoni ettepanekule leevendada tapmist puudutavaid põhimõtteid, et võimaldada skreipisse nakatunud väikemäletsejaliste karjadest pärit loomade suunamist inimtoiduks tarbimisele. Ta leidis, et ei ole võimalik kindlalt väita, et peale BSE on kõik TSE tüved, sealhulgas ebatüüpilised vormid, mis võivad esineda väikemäletsejalistel, inimese tervisele täiesti ohutud.

25 Pärast Prantsuse ametiasutuste uusi taotlusi esitas AFSSA 15. jaanuaril 2007 arvamuse loomatervishoiunõuete meetmete arengu kohta, milles ta leidis, et eristustestid ei võimalda välistada BSE esinemist ei testitud loomal ega kindlasti mitte karjal, kuhu see loom kuulub, ja et inimestele ülekandumist muude TSE juhtumite puhul kui BSE ei saa välistada. Seetõttu tegi AFSSA ettepaneku säilitada klassikalise skreipi osas kehtivad õigusnormid.

26 Pärast seda, kui komisjon oli EFSA poole pöördunud, esitas viimane 25. jaanuaril ja 8. märtsil 2007 kaks arvamust seoses lambaliha ja lambalihatoodete residuaalse BSE riski kvantitatiivse hinnanguga ja seoses lammastel ja kitsedel esineva TSE-ga ilmnenud riskide teatud aspektidega.

27 Esimeses, BSE-d puudutavas arvamuses leidis EFSA, et BSE kõige tõenäolisem esinemissagedus lammastel on null. TSE-d puudutavas arvamuses leidis ta, et kuigi puuduvad tõendid epidemioloogilise või molekulaarse seose kohta klassikalise või ebatüüpilise skreipi ja inimestel esineva TSE vahel, ei saa välistada loomade TSE (välja arvatud BSE) tekitajate ülekandumist inimestele või teistele loomadele. Lisaks leidis ta, et liidu õigusnormides kirjeldatud eristustestid näivad seniajani olevat usaldusväärsed, et eristada BSE-d ja klassikalist või ebatüüpilist skreipit, ehkki ei diagnostiline tundlikkus ega eristustestide spetsiifilisus ei ole täiuslikud.

28 Pärast EFSA 8. märtsi 2007. aasta arvamust esitas komisjon 24. aprillil 2007 alalisele toiduahela ja loomatervishoiu komiteele hääletamiseks määruse eelnõu, millega muudetakse määruse nr 999/2001 I, III, VII ja X lisa.

29 Komisjon võttis 26. juunil 2007 vastu määruse nr 727/2007, mille peale esitas Prantsuse Vabariik hagi Üldkohtule.

30 EFSA andis komisjoni taotlusel 24. jaanuaril 2008 arvamuse „Teaduslik ja tehniline selgitus tema 8. märtsi 2007. aasta arvamuse lammaste ja kitsede TSE riski teatud aspektide kohta järelduste mõningate seisukohtade tõlgendamise ja kaalutluse kohta”. Selles arvamuses täpsustas EFSA oma seisukohta seoses loomade TSE (välja arvatud BSE) ülekandumisega inimestele ja eristustestide usaldusväärsuse küsimustega.

31 Tugilaboratoorium avaldas 30. aprillil 2008 arvamuse, milles ta täpsustas, et kaht Prantsusmaalt pärit lammast ja üht Küproselt pärit lammast, keda täiendavalt testiti (vt eespool punkt 23), ei saa lugeda BSE juhuks.

32 Komisjon võttis 17. juunil 2008 vastu vaidlustatud määruse, mis muutis määruse nr 999/2001 VII lisa, andes liikmesriikidele suurema valiku võetavate meetmete osas, kui lamba- või kitsekari on nakatunud TSE-sse, mille puhul on pärast eristustesti läbiviimist võimalik kindlaks määrata, et see ei ole BSE. See määrus kordab peaaegu täpselt määruse nr 727/2007 nimetatud VII lisa puudutavaid sätteid, täiendades samas selle põhjendusi.

33 Seega lubab vaidlustatud määrus sisuliselt suunata inimtoiduks esiteks liha vanematelt kui 18 kuu vanustelt väikemäletsejalistelt, kes kuuluvad karja, milles tuvastati TSE juhtum (välja arvatud BSE), ja kelle puhul – kui nad on tapetud vahetult või kahe aasta jooksul pärast viimase TSE juhtumi tuvastamist – on läbi viidud kiirtest, mille tulemus on negatiivne; ja teiseks liha 3–18 kuu vanustelt väikemäletsejalistelt, kes kuuluvad karja, milles tuvastati TSE juhtum (välja arvatud BSE), ilma et nende puhul oleks läbi viidud kiirtesti.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

34 Üldkohtu kantseleisse 17. juulil 2007 saabunud hagiavalduses nõudis Prantsuse Vabariik, et Üldkohus tühistaks määruse nr 727/2007 lisa punkti 3 ettevaatuspõhimõtte rikkumise tõttu seoses sellega, et määrus leevendab TSE likvideerimise korda. Lisaks esitas see liikmesriik taotluse nimetatud korra kohaldamise peatamiseks kuni kohtuotsuse kuulutamiseni. Üldkohus rahuldas selle taotluse 28. septembri 2007. aasta määrusega kohtuasjas T-257/07 (EKL 2007, lk II-4153).

35 Pärast seda, kui vaidlustatud määrus oli vastu võetud, rahuldas Üldkohus 6. oktoobri 2008. aasta otsusega Prantsuse Vabariigi taotluse laiendada käimasolevat menetlust selle määruse sätetele ning lubas esitada täiendavaid väiteid. 30. oktoobri 2008. aasta määrusega kohtuasjas T-257/07 R II rahuldas Üldkohus ka Prantsuse Vabariigi teise, kohaldamise peatamise taotluse ja 30. jaanuari 2009. aasta otsusega jättis rahuldamata komisjoni taotluse lahendada asi kiirendatud menetluses.

36 Oma hagi põhjenduseks esitas Prantsuse Vabariik ainult ühe väite, mille kohaselt rikkus komisjon ettevaatuspõhimõtet, kehtestades vaidlustatud määrusega vaidlustatud meetmed.

37 Komisjon, keda toetas Ühendkuningriik, palus jätta hagi rahuldamata.

38 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Üldkohus hagi tervikuna rahuldamata.

39 Üldkohus esitas kõigepealt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 66–89 põhimõttelised kaalutlused seoses inimeste tervise kaitse, ettevaatuspõhimõtte ja liidu institutsioonide ühist põllumajanduspoliitikat käsitlevate õigusnormide kohtuliku kontrolli ulatusega.

40 Seejärel analüüsis Üldkohus argumente, mille Prantsuse Vabariik oli oma ainsa väite põhjenduseks esitanud ja millega ta vaidlustas ühelt poolt komisjoni tehtud riskianalüüsi ja teiselt poolt selle, kuidas viimane riske juhtis.

41 Kõigepealt, mis puudutas komisjoni tehtud riskianalüüsi, siis väitis Prantsuse Vabariik esiteks, et komisjon ei võtnud arvesse teaduslikku ebakindlust seoses TSE-de (välja arvatud BSE) inimesele ülekandumise ohuga, teiseks, et komisjon ei hinnanud teaduslikult kiirtestide usaldusväärsust; kolmandaks, et see institutsioon jättis arvestamata teadusliku ebakindluse seoses eristustestide usaldusväärsusega; ja neljandaks, et komisjon ei hinnanud ettenähtud aja jooksul vaidlustatud meetmete vastuvõtmisest tulenevaid ohte.

42 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 93–202 lükkas Üldkohus kõik need väited tagasi.

43 Väite, mis puudutab TSE-de (välja arvatud BSE) inimesele ülekandumise võimalikkusega seotud teadusliku ebakindluse arvestamata jätmist, lükkas Üldkohus tagasi nimetatud kohtuotsuses punktides 93–109, leides, et Prantsuse Vabariik väidab ekslikult, et komisjon jättis enne vaidlustatud meetmete vastuvõtmist tehtud riskianalüüsis arvestamata teadusliku ebakindlusega, mis endiselt selle ülekandumise ohuga seoses püsib, kuna vaidlustatud määruse põhjendusest 12 nähtub, et komisjon kinnitas sõnaselgelt, et lammaste ja kitsede TSE-de (välja arvatud BSE) ülekandumist inimesele on võimatu täielikult välistada.

44 Lisaks sedastas Üldkohus, et arvestades vaidlustatud meetmete vastuvõtmise hetkel olemas olnud piiratud ja väherepresentatiivseid teaduslikke tõendeid selle kohta, et lammaste ja kitsede TSE (välja arvatud BSE) võib inimesele üle kanduda, oli komisjonil võimalik põhjenduses 12 ilmset hindamisviga tegemata järeldada, et lammaste või kitsede TSE (välja arvatud BSE) inimesele ülekandumine on äärmiselt vähetõenäoline. Lisaks ei esitanud Prantsuse Vabariik Üldkohtu arvates ühtegi argumenti ega tõendit, mis muudaks komisjoni hinnangu ebausaldusväärseks.

45 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 110–136 lükkas Üldkohus tagasi Prantsuse Vabariigi väite selle kohta, et teadusekspertidega ei ole kiirtestide usaldusväärsuse osas konsulteeritud. Üldkohus leidis eeskätt, et komisjon võis ilmset hindamisviga tegemata järeldada, et EFSA 17. mai ja 26. septembri 2005. aasta arvamustes esitatud hinnang kiirtestide kohta kehtis ka nende testide kasutamise kohta lammaste ja kitsede liha inimtoiduks suunamise kontrollimisel. Seega puudus vajadus EFSA-ga selles küsimuses konsulteerida.

46 Üldkohus lükkas tagasi ka Prantsuse Vabariigi väited, mille kohaselt esiteks ei olnud komisjonil enne vaidlustatud meetmete vastuvõtmist teavet kiirtestide kitsenduste kohta, kui neid viiakse läbi noorte loomade peal, ja teiseks tegi komisjon ilmse hindamisvea, võttes vastu vaidlustatud meetmed, ehkki EFSA oli soovitanud need testid viidatud kitsendusi arvestades uuesti läbi vaadata.

47 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 137–173 analüüsis Üldkohus väidet, mis puudutab eristustestide usaldusväärsust, ja lükkas selle tagasi.

48 Kõigepealt lükkas Üldkohus selle kohtuotsuse punktides 143–148 esiteks tagasi Prantsuse Vabariigi argumendi, mille kohaselt ei ole arvesse võetud teaduslikku ebakindlust eristustestide usaldusväärsuse osas, märkides, et komisjon tõi selle ebakindluse välja vaidlustatud määruse põhjendustes. Teiseks lükkas Üldkohus ainetuna tagasi argumendi, et vaidlustatud meetmete väljatöötamise käigus ei konsulteeritud EFSA-ga. Kolmandaks leidis Üldkohus, et Prantsuse Vabariik ei ole tõendanud, et komisjon ei vaadanud meetmete põhjendatust üle pärast EFSA 24. jaanuari 2008. aasta arvamust, kuna vaidlustatud määruses viidatakse sellele arvamusele.

49 Seejärel lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 149–171 tagasi väite, et komisjon ei pööranud piisavalt tähelepanu teadusekspertide kahtlustele eristustestide usaldusväärsuse kohta, mis olid tingitud sellest, et ei ole selge TSE tekitajate tegelik liigirikkus ega see, milline on haigustekitajate vastasmõju mitme nakkuse samaaegse esinemise korral. Üldkohus sedastas muu hulgas, et komisjon võis ilmset hindamisviga tegemata EFSA 24. jaanuari 2008. aasta arvamusest järeldada, et looduslikes tingimustes ei ole tõendatud väikemäletsejalistel mitme nakkuse korraga esinemist, ja jõuda selle põhjal seisukohale, et mitme nakkuse samaaegse esinemise oht ning selle avastamata jäämise oht on väike. Üldkohus leidis ka, et komisjon võis ilmset hindamisviga tegemata järeldada, et väikemäletsejalistel esines BSE-d väga vähe.

50 Viimaks, mis puudutab AFSSA 8. oktoobri 2008. ja EFSA 22. oktoobri 2008. aasta arvamusi, siis leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 172 ja 173, et need arvamused esitati pärast vaidlustatud määruse vastuvõtmist, mistõttu on Prantsuse Vabariigi argumendid, mis neil arvamustel põhinevad, ainetud.

51 Kohtuotsuse punktides 174–202 lükkas Üldkohus tagasi väite, mis puudutab vaidlustatud määruse vastuvõtmisest tingitud ohu suurenemise hindamata jätmist. Ta leidis eeskätt, et arvestades EFSA ja AFSSA teaduslikke arvamusi ja asjaolu, et täpset kvantitatiivset hindamist võimaldavad andmed ei olnud kättesaadavad, ei saa komisjonile ette heita, et talle ei olnud vaidlustatud määruse vastuvõtmise ajal kättesaadav kvantitatiivne teaduslik hinnang täiendava ohu kohta inimesele, et ta puutub vaidlustatud meetmete võtmise järel kokku TSE-dega. Seetõttu asus Üldkohus seisukohale, et komisjon ei ole rikkunud liidu õiguskorras antud tagatisi.

52 Teiseks, mis puudutab riski juhtimist käsitlevat argumenti, millega Prantsuse Vabariik heidab komisjonile ette, et ta on rikkunud inimeste tervise kaitse kõrge taseme tagamise kohustust ja ettevaatuspõhimõtet, kuna see institutsioon tugines kahele eeldusele, mis puudutavad esiteks loomade TSE-de (välja arvatud BSE) inimesele ülekandumise võimaluse puudumist, ja teiseks eristustestide usaldusväärsust osas, mis võimaldab kindlalt eristada skreipit ja BSE-d, samas kui kõige värskemad teaduslikud andmed olid nende kahe eeldusega seoses välja toonud olulisi ebakindlusi.

53 Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 206-264 need väited tagasi.

54 Selles küsimuses märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 206–214 esitatud sissejuhatavates kaalutlustes, et Prantsuse Vabariik ei ole vaidlustanud komisjoni pädevust võtta vastu vaidlustatud meetmeid. Ta meenutab, et pädevatel ametiasutustel on kohustus säilitada inimeste tervise kaitse kõrge tase, ilma et see peaks siiski olema kõige kõrgem võimalik tase. Selle kohustuse täitmiseks tuleb pädeval asutusel ettevaatuspõhimõtet kohaldades juhtida riski, mis ületab ühiskonna jaoks vastuvõetava riskitaseme, nii et see viiakse tagasi sellele tasemele. Üldkohus järeldas sellest, et eelnevalt vastu võetud ennetavate meetmete leevendamist peavad õigustama uued asjaolud, mis muudavad kõnealuse riski hindamist. Üldkohus leidis, et sellised uued asjaolud nagu uued teaduslikud teadmised või avastused võivad muuta riski tajumist ning riskitaset, mida ühiskonna jaoks vastuvõetavaks loetakse.

55 Lisaks leidis Üldkohus, et alles siis, kui see uus riskitase ületab ühiskonna jaoks vastuvõetava taseme, peab kohus tuvastama ettevaatuspõhimõtte rikkumise. Siiski meenutas ta, et kohtu kontroll selle üle, kuidas pädev asutus teeb kindlaks ühiskonna jaoks vastuvõetamatu riskitaseme, piirdub ilmsete kaalutlusvigade, võimu kuritarvitamise või kaalutlusõiguse piiride ületamisega. Mis puudutab ilmse hindamisvea olemasolu, siis täpsustas Üldkohus, et pool, kes sellele tugineb, peab esitama tõendid, mis on piisavad, et pädeva asutuse hinnang muutuks ebausutavaks.

56 Mis puudutab kolme komisjoni viidatud tegurit, nimelt esiteks epidemioloogilise seose puudumist väikemäletsejaliste klassikalise või ebatüüpilise skreipi ja inimeste TSE-de vahel alates esialgsete ennetusmeetmete kehtestamisest; teiseks eristustestide koostamist ja kinnitamist, mis võimaldavad usaldusväärselt ja lühikese aja jooksul eristada skreipit ja BSE-d, ning kolmandaks epidemioloogiliste andmete kohaselt lammastel ja kitsedel BSE esinemise väga väikest tõenäosust, siis leidis Üldkohus, et Prantsuse Vabariik ei vaidle vastu nende asjaolude uudsusele, vaid hinnangule, et need võivad õigustada vaidlustatud meetmete võtmist. Seetõttu asus Üldkohus seisukohale, et tuleb hinnata, kas nende uute asjaolude alusel oli komisjonil õigus vaidlustatud määrus vastu võtta, sest see võimaldab inimeste tervise kaitse kõrget taset säilitades vähendada ennetavate meetmete maksumust ühiskonna jaoks tervikuna, või vastupidi, kas komisjon on vaidlustatud määrust vastu võttes rikkunud ettevaatuspõhimõtet ja seega kohustust tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase, kuna ta tekitab inimestele kokkupuute ohtudega, mis ületavad ühiskonna jaoks vastuvõetavaks loetud riskitaset.

57 Selles küsimuses analüüsis Üldkohus esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktides 227–248, kas vaidlustatud määrus toob endaga kaasa märgatavalt suurema ohu, et inimene puutub kokku väikemäletsejaliste TSE-ga, kui inimtoiduks suunatakse selliste väikemäletsejaliste liha, kes kuulusid karja, milles on tuvastatud TSE juhtum. Olles tõdenud, et selle ohu võimalus on märkimisväärselt suurenenud, leidis Üldkohus siiski, et see tõdemus ei ole piisav, et tõendada, et rikutud on ettevaatuspõhimõtet või kohustust säilitada inimeste tervise kaitse kõrge tase. Üldkohtu arvates tuli veel kindlaks teha, kas selline ohu suurenemine toob endaga kaasa sellise riski inimeste tervisele, mille tase on ühiskonna jaoks vastuvõetamatu.

58 Seega kontrollis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 249–264 teiseks, kas vaidlustatud määruse vastuvõtmine tõi endaga kaasa sellise riski inimeste tervisele, mis ületab ühiskonna jaoks vastuvõetava taseme.

59 Mis puudutab TSE-desse (välja arvatud BSE) nakatunud väikemäletsejate liha inimtoiduks tarbimisest, siis märkis Üldkohus, et kuna oht, et väikemäletsejaliste TSE (välja arvatud BSE) inimesele kandub, on väga väike, ei teinud komisjon ilmset hindamisviga, kui ta järeldas, et vaidlustatud meetmed ei too inimeste tervisele kaasa suurenenud ohtu, mis ületaks ühiskonna jaoks vastuvõetava riskitaseme.

60 Seoses ohuga, mis kaasneb BSE-sse nakatunud lammaste või kitsede liha inimtoiduks tarbimisega, märkis Üldkohus, et kuigi vaidlustatud meetmed ei võimalda välistada, et inimtoiduks suunatakse selline liha, mis on pärit karjast, kus üks loom oli nakatunud BSE-sse, on klassikalise BSE esinemissagedus väikemäletsejaliste hulgas väga väike ja vaidlustatud meetmete võtmise ajal oli väikemäletsejalistel kinnitatud vaid üks klassikalise BSE juhtum ning see puudutas kitse, keda oli toidetud loomsete jahudega, mis on nüüdseks keelatud.

61 Üldkohus järeldas, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta leidis, et vaidlustatud meetmete võtmisega kaasnev täiendav risk, et inimene puutub kokku väikemäletsejaliste klassikalise BSE-ga, ei tekita inimese tervisele riske, mis ületaks ühiskonna jaoks vastuvõetava riskitaseme.

62 Lisaks asus Üldkohus seisukohale, et erinevatest teaduslikest arvamustest tuleneb, et L- või H-tüüpi BSE tähendus, päritolu ja ülekandumine olid vaidlustatud määruse vastuvõtmise hetkeks spekulatiivsed. Seega ei teinud komisjon ilmset hindamisviga, kui ta järeldas, et täiendav risk, et tarbija puutub kokku muud tüüpi BSE-dega kui klassikaline BSE, on vastuvõetav.

63 Seetõttu otsustas Üldkohus, et komisjon ei rikkunud vaidlustatud määrust vastu võttes ettevaatuspõhimõtet ega EÜ artikli 152 lõikes 1 ja määruse nr 999/2001 artiklis 24a sätestatud kohustust tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse.

Menetlus Euroopa Kohtus

64 Prantsuse Vabariik palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

— teha asjas lõplik otsus ja tühistada vaidlustatud määrus, või teise võimalusena saata asi tagasi Üldkohtusse, ja

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

65 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

— mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

66 Oma apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitab Prantsuse Vabariik neli väidet, mille kohaselt on esiteks rikutud põhjendamiskohustust, teiseks moonutatud faktilisi asjaolusid, kolmandaks on tehtud viga asjaolude õiguslikul hindamisel ja neljandaks on määruse nr 999/2001 artikli 24a ja ettevaatuspõhimõtte rikkumisega rikutud õigusnormi.

67 Komisjon leiab, et kõik apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitatud väited tuleb ilmselge vastuvõetamatuse või igal juhul põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

68 Kõigepealt tuleb analüüsida komisjoni esitatud üldist vastuvõetamatuse vastuväidet.

Üldine vastuvõetamatuse vastuväide

69 Kõigepealt väidab komisjon, et apellatsioonkaebus on vastuvõetamatu, kuna see kujutab endast katset lasta Üldkohtule esitatud hagi uuesti läbi vaadata, mis ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse. Selle institutsiooni arvates kõik Prantsuse Vabariigi esitatud väited kas piirduvad Üldkohtule esitatud väidete ja argumentide kordamisega või soovitakse nendega Prantsuse Vabariigi esitatud tõendite uuesti läbi vaatamist.

70 Sellega seoses tuleb meenutada, et ELTL artiklist 256 ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklist 58 tuleneb, et apellatsioonkaebus võib puudutada üksnes õigusküsimusi.

71 Lisaks tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et niipea kui pool vaidlustab selle, kuidas Üldkohus on liidu õigust tõlgendanud või kohaldanud, võib esimeses kohtuastmes kontrollitud õiguslikke asjaolusid apellatsioonimenetluses uuesti arutada. Kui poolel ei oleks võimalik oma apellatsioonkaebuses tugineda Üldkohtus juba esitatud väidetele ja argumentidele, kaotaks apellatsioonimenetlus osaliselt oma mõtte (vt eelkõige 21. septembri 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P: Rootsi jt *vs.* API ja komisjon, EKL 2010, lk I-8533, punkt 116, ja 26. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-335/09 P: Poola *vs.* komisjon, punkt 27).

72 Mis puudutab käesolevas asjas esitatud apellatsioonkaebust, siis piisab sellest, kui märkida – nagu muu hulgas nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 66 ja vastupidi sellele, mida väidab komisjon –, et Üldkohtus esitatud väidet ja argumente korrates ei soovi Prantsuse Vabariik seada üldiselt kahtluse alla Üldkohtu hinnangut faktilistele asjaoludele. Seevastu viitab apellant sisuliselt sellistele õigusküsimustele, mille osas võib õiguspäraselt apellatsioonkaebuse esitada. Komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tuleb seega tagasi lükata.

73 Siiski tuleb selles osas, milles komisjon viitab täpsemalt apellatsioonkaebuses esitatud teatud väidete või argumentide vastuvõetamatusele, neid vastuväiteid kõnealuste väidete raames uurida.

Esimene väide, et rikutud on põhjendamiskohustust

Poolte argumendid

74 See väide jaguneb sisuliselt kaheks osaks. Esimese väite esimeses osas leiab Prantsuse Vabariik, et Üldkohus ei käsitlenud vaidlustatud kohtuotsuses õiguslikus mõttes piisavalt tema argumenti, mille kohaselt komisjon ei võtnud arvesse olemasolevaid teaduslikke andmeid.

75 Prantsuse Vabariik rõhutab asjaolu, et kuigi Üldkohus kinnitas, et komisjonile olid teaduslikud andmed vaidlustatud määruse vastuvõtmise ajal teada, soovis nimetatud liikmesriik oma argumentatsiooniga siiski tõendada, et komisjon ei võtnud neid andmeid täielikult arvesse, kuigi need seadsid kahtluse alla kaks eeldust, millele komisjon määruse nr 727/2007 sätete vastuvõtmisel tugines, st esiteks selle, et TSE-d (välja arvatud BSE) ei kandu üle inimestele, ja teiseks, et eristustestid on usaldusväärsed. Asjaolu, et vaidlustatud määruse preambulis on viidatud EFSA 24. jaanuari 2008. aasta arvamusele, ei tähenda, et komisjon selles esitatud järeldusi arvesse võttis.

76 Lisaks jättis Üldkohus käsitlemata küsimuse, kas komisjonil oli õigus korrata vaidlustatud määruses täpselt määruse nr 727/2007 sätteid, vaatamata sellele, et EFSA arvamuses seati kahtluse alla kaks eeldust, millele komisjon nende sätete vastuvõtmisel tugines.

77 Esimese väite teises osas väidab Prantsuse Vabariik, et Üldkohus ei käsitlenud õiguslikus mõttes piisavalt tema argumente, mille kohaselt rikuti määruse nr 999/2001 artiklit 24a, kuna nimetatud kohus leidis, et nende argumentidega sooviti, et kontrollitaks, kas vaidlustatud meetmed olid inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse tagamiseks sobivad.

78 Selles osas leidis Üldkohus ekslikult, et artikkel 24a kordab EÜ artikli 152 lõikes 1 sätestatud kohustust, mille kohaselt peavad pädevad ametiasutused tagama liidus inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse. Prantsuse Vabariigi arvates kehtestab määruse nr 999/2001 artikkel 24a EÜ artikli 152 lõikes 1 sätestatud nõudele lisaks täiendava nõude, nimelt et selle määruse artikli 24a alusel vastu võetud otsused ei vähendaks kehtivates ennetavates meetmetes ette nähtud kaitse taset, vaid suurendaks seda. Seega pidi Üldkohus tagama, et vaidlustatud meetmed säilitavad varasemate ennetavate meetmetega garanteeritud inimeste tervise kaitstuse taseme või suurendavad seda.

79 Komisjon leiab, et esimene väide tuleb ilmse vastuvõetamatuse või igal juhul põhjendamatuse tõttu tagasi lükata, kuna Üldkohtu arutluskäik vaidlustatud kohtuotsuse punktides 97, 144, 145, 201 ja 221 tõendab, et komisjon võttis vaidlustatud määruse vastu pärast parima kasutada oleva teadusliku tõendusmaterjali ja kõige uuemate rahvusvaheliste uuringute tulemuste põhjalikku analüüsimist.

80 Mis puudutab muu hulgas argumenti, mille kohaselt komisjonil ei olnud õigust korrata vaidlustatud määruses täpselt määruse nr 727/2007 sätteid, siis märgib nimetatud institutsioon, et apellatsioonkaebuses ei ole täpselt välja toodud, milliseid vaidlustatud kohtuotsuse osi arvustatakse. Igal juhul ei täpsustanud apellant põhjust, miks komisjon ei või vaidlustatud määruses korrata varasema määruse sätteid, kui need on põhjendatud, vaid palub Euroopa Kohtul faktilised asjaolud ümber hinnata, kuivõrd Prantsuse Vabariik piirdub sellega, et heidab Üldkohtule ette, et ta tõlgendas EFSA arvamust samamoodi nagu komisjon.

81 Mis puudutab määruse nr 999/2001 artiklit 24a, siis ei esitanud Prantsuse Vabariik asjaolusid, mis õigustaks selle sätte teistsugust tõlgendust kui see, mille andis Üldkohus. Komisjon leiab siiski, et Üldkohus nõustus sellega, et järgitud on mitte üksnes EÜ artikli 152 lõiget 1, vaid ka kõnealust artiklit 24a, kuna ta analüüsis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 211, 221, 249 ja 266, kas uued meetmed suurendavad ohtu inimeste tervisele, ning jõudis järeldusele, et see ei ole nii.

Euroopa Kohtu hinnang

82 Kõigepealt tuleb meenutada, et küsimus põhjendamise ulatusest on õigusküsimus, mis on apellatsiooniastmes allutatud Euroopa Kohtu kontrollile (10. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-413/06 P: Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs*. Impala, EKL 2008, lk I-4951, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

83 Euroopa Kohus on ka sedastanud, et põhjendamiskohustus, mis Üldkohtul Euroopa Kohtu põhikirja artikli 36 alusel lasub ja mida kohaldatakse Üldkohtule sama põhikirja artikli 53 esimesele lõigu ja Üldkohtu kodukorra artikli 81 alusel, ei nõua, et Üldkohus esitaks ammendava ning üksikasjaliku ülevaate menetluse poolte kõikidest arutluskäikudest. Üldkohtu põhjendus võib seega olla tuletatav, tingimusel et see võimaldab huvitatud isikutel teada Üldkohtu otsuse põhjendusi ja Euroopa Kohtul teada asjaolusid, mis on tema kontrolli teostamiseks piisavad (vt eelkõige 10. veebruari 2011. aasta otsus kohtuasjas C-260/09 P: Activision Blizzard Germany *vs*. komisjon, EKL 2011, lk I-419, punkt 84, ja 28. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-403/10 P: Mediaset *vs*. komisjon, punkt 88).

84 Mis puudutab esimese väite esimest osa, mille kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust seoses argumendiga, et olemasolevaid teadusandmeid arvesse ei võetud, siis nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 96–109, et Üldkohus kontrollis, kas vaidlustatud määrus tõepoolest viitas olemasolevatele teaduslikele arvamustele ja nendes väljendatud kahtlustele. Üldkohus asus seisukohale, et komisjon ei jätnud vaidlustatud meetmete vastuvõtmisele eelnenud riskianalüüsi käigus teaduslikku ebakindlust

tähelepanuta ja seega ei teinud nimetatud institutsioon oma järeldustes ilmselgeid hindamisvigu. Lisaks leidis Üldkohus, et Prantsuse Vabariik ei esitanud ühtegi argumenti ega tõendit, mis muudaks komisjoni hinnangu ebausaldusväärseks.

85 Neil asjaoludel ei saa asuda seisukohale, et Üldkohus ei põhjendanud piisavalt seda, et ta lükkas tagasi Prantsuse Vabariigi poolt selle kohtu menetluses esitatud argumendi, et olemasolevaid teadusandmeid ei võetud arvesse.

86 Mis puudutab väidet, mille kohaselt Üldkohus ei analüüsinud küsimust, kas komisjonil oli õigus korrata vaidlustatud määruses täpselt määruse nr 727/2007 sätteid, siis tuleb märkida, et vastusest, mille Prantsuse Vabariik Üldkohtule esitas, eeskätt pärast vaidlustatud määruse vastuvõtmist esitatud täiendavatest seisukohtadest nähtub, et argumenti, mille kohaselt on viimati nimetatud määrusega vastu võetud meetmed identsed määruse nr 727/2007 sätetega, ei esitatud Üldkohtule eraldi väitena, vaid seda üksnes mainiti nende kahe määruse võrdlemisel.

87 Kuigi Prantsuse Vabariik on tõepoolest Üldkohtule esitatud argumentatsiooni käigus ühe korra maininud, et talle on arusaamatu, kuidas komisjon sai EFSA 24. jaanuari 2008. aasta arvamust täiel määral silmas pidades vaidlustatud määrusega vastu võtta vaidlustatud sätetega identsed sätted, siis tuleb märkida, et seda seisukohta ei ole oluliselt edasi arendatud ja selle toetuseks ei ole lisatud konkreetset mõttekäiku.

88 Eeltoodust tuleneb, et kuna Prantsuse Vabariik ei ole nõutava selguse ja täpsusega esitanud põhjuseid, miks komisjonil ei olnud õigust korrata vaidlustatud määruses täpselt määruse nr 727/2007 sätteid, ei saa tema seisukohta kahe kõnesoleva määruse sarnasuse kohta pidada eraldi väiteks, mida oleks vaidlustatud kohtuotsuses tulnud konkreetselt käsitleda. Järelikult ei ole Üldkohus rikkunud oma põhjendamiskohustust, kui ta ei seda seisukohta sõnaselgelt ei käsitlenud.

89 Mis puudutab esimese väite teist osa, milles Prantsuse Vabariik leiab, et määruse nr 999/2001 artikli 24a väidatava rikkumisega seoses ei ole järgitud põhjendamiskohustust, siis tuleb märkida, et apellant ei väida oma argumentatsiooniga seda, et otsust on ebapiisavalt põhistatud, vaid soovib kahtluse alla seada Üldkohtu põhjenduste põhjendatuse.

90 Ent oluline on märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 79, 211–213, 249 ja 266 esitas Üldkohus põhjenduse, mis on piisav selleks, et esiteks võimaldada apellandil teada põhjuseid, miks Üldkohus ei nõustunud tema argumentidega, mille kohaselt on rikutud määruse nr 999/2001 artiklit 24a, ja teiseks selleks, et võimaldada Euroopa Kohtul oma kontrolli läbi viia.

91 Järelikult tuleb argument, mille kohaselt on rikutud määruse nr 999/2001 artiklit 24a, põhjendamatuse tõttu tagasi lükata. Kuna selle põhjenduse põhjendatuse küsimus kattub küsimusega artikli 24a väidetavast rikkumisest, mis on apellatsioonkaebuse neljanda väite esimese osa sisu, käsitletakse seda küsimust neljanda väite analüüsimise käigus.

92 Kõigist eeltoodud asjaoludest tuleneb, et esimene väide on osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt põhjendamatu.

Teine väide, et moonutatud on faktilisi asjaolusid

Poolte argumendid

93 Teine väide jaguneb kolmeks osaks. Oma teise väite esimeses osas on Prantsuse Vabariik seisukohal, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 101–108 EFSA 8. märtsi 2007. aasta ja 24. jaanuari 2008. aasta arvamuse ulatust, kuna leidis, et komisjon võis ilmset hindamisviga tegemata

nendest arvamustest järeldada, et on äärmiselt vähetõenäoline, et lammaste või kitsede TSE (välja arvatud BSE) võib inimesele üle kanduda. Tegelikult ei leidnud EFSA nendes arvamustes mitte seda, et oht on äärmiselt väike, vaid et ülekandumise võimalust ei saa välistada.

94 Prantsuse Vabariik väidab eeskätt, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 101–106 ei ole välja toodud ühtegi EFSA hinnangut TSE (välja arvatud BSE) inimestele ülekandumise ohu suuruse kohta. Lisaks, leides selle kohtuotsuse punktis 107, et kõne all olevad modelleeritud katsed on vähe representatiivsed, moonutas Üldkohus EFSA arvamuste ulatust. Nimetatud liikmesriigi arvates ajas Üldkohus segi ohu puudumise kindluse selle ohu olemasolu vähese tõenäosusega.

95 Selle väite teises osas leiab Prantsuse Vabariik, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 116–122 EFSA 17. mai ja 26. septembri 2005. aasta ning 7. juuni 2007. aasta arvamuste ulatust, kuna leidis, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta esiteks asus seisukohale, et kiirtestid on usaldusväärsed, ja teiseks leidis, et nendes arvamustes esitatud usaldatavuse hinnang kehtib ka lammaste ja kitsede liha inimtoiduks suunamise kontrollimisel.

96 Selles osas rõhutab Prantsuse Vabariik, et kuigi EFSA tõepoolest leidis oma arvamustes, et kiirteste võib soovitada klassikalise skreipi ja BSE esinemise kontrollimiseks, ei saa sellest järeldada, et need testid on usaldusväärsed lammaste või kitsede liha inimtoiduks suunamise kontrollimisel. Nimelt ei saa kiirtestide usaldatavuse nõude tase olla sama nagu klassikalise skreipi ja BSE epidemioloogilise arengu jälgimisel ning rümpade süstemaatilisel kontrollimisel enne nende tarbimise lubamist.

97 Oma teise väite kolmandas osas leiab Prantsuse Vabariik, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 215–221 fakte, kui ta leidis, et teaduslik tõendusmaterjal, millele komisjon tugines selleks, et põhjendada vaidlustatud määruse vastuvõtmist, kujutas endast uusi asjaolusid võrreldes varasemate ennetavate meetmetega.

98 Prantsuse Vabariigi arvates ei tulene ei komisjoni vastustest ega viimase sõnavõtust Üldkohtu istungil, et ta oleks rõhutanud selle teadusliku tõendusmaterjali uudsust, millele ta tugines, välja arvatud eristustestide koostamine ja kinnitamine. Seega ei ole komisjon kunagi esitanud uue teadusliku tõendusmaterjalina epidemioloogilise seose puudumist väikemäletsejaliste klassikalise või ebatüüpilise skreipi ja inimeste TSE-de vahel ega seda, et väikemäletsejalistel esineb BSE-d väga vähe.

99 See faktide moonutamine mõjutas märkimisväärselt vaidlustatud määruse õiguspärasuse hindamist, kuna – nagu tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 83 ja 212 – ettevaatuspõhimõte nõuab, et kehtivate ennetavate meetmete leevendamise põhjenduseks tuleb pädevatel asutustel esitada uued tõendid, mis muudavad kõnealuse riski hindamist või tõendavad, et riski võib vältida olemasolevatest vähem piiravate meetmetega.

100 Komisjon väidab, et teise väite kaks esimest osa on vastuvõetamatud, kuna esiteks põhinevad Prantsuse Vabariigi argumendid Üldkohtu poolt faktidele antud hinnangul ja tõlgendusel, mis kuulub üksnes selle kohtu pädevusse, ja teiseks ei viita apellandist liikmesriik täpselt, milliste vaidlustatud kohtuotsuse osadega ta nõus ei ole, ega too välja õiguslikke argumente, mis on konkreetselt esitatud tema nõude toetuseks, eelkõige selliseid toimikumaterjale, millest tuleneb nende järelduste väidetav sisuline ebatäpsus.

101 Mis puudutab teise väite kolmandat osa, siis on ka see vastuvõetamatu või igal juhul põhjendamatu. Nimelt piirdub Prantsuse Vabariik sellega, et esitab oma tõlgenduse asjaoludest seoses komisjoni teistsuguse lähenemisviisiga.

102 Selles küsimuses märgib komisjon, et teatavate kehtivate meetmete muutmise vajaduse hindamine ei tulene sellest, et tekkinud on uus tõendusmaterjal, vaid põhiliselt sellest, et arvesse võetakse teabe muutumist ja teaduslikku tõendusmaterjali. Nimelt ei leidu uute tõendite esitamise nõuet, millele Prantsuse Vabariik tugineb, ei määruse nr 999/2001 artiklis 24a ega määruse nr 178/2002 artiklis 7, sest need sätted viitavad kättesaadava teabe hindamisele ja olemasolevatele teaduslikele tõenditele.

Euroopa Kohtu hinnang

103 Mis puudutab teise väite esimest ja teist osa, mille kohaselt moonutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 101–108 ja 116–122 väidetavalt EFSA teatavate arvamuste ulatust, siis tuleb mainida, et nendes punktides analüüsis Üldkohus Prantsuse Vabariigi väiteid, millega sooviti selle tuvastamist, et komisjon tegi tema käsutuses olevate teaduslike arvamuste hindamisel ilmselge hindamisvea, kui ta leidis esiteks, et loomade TSE (välja arvatud BSE) inimestele ülekandumise oht on äärmiselt väike, ja teiseks, et kiirtestide usaldusväärsuse hindamine, mis tehti seoses väikemäletsejaliste TSE-de epidemioloogilise seire meetmetega, kehtib ka vaidlustatud meetmete kohta, mis lubavad nende testide negatiivsete tulemuste puhul väikemäletsejaliste liha inimtoiduks tarbimisele suunata.

104 Käesolevas apellatsioonimenetluses vaidlustab Prantsuse Vabariik, tuginedes sisuliselt samadele argumentidele, mille ta esitas Üldkohtule, komisjoni need hinnangud, mida Üldkohus ei pidanud ilmselgelt ekslikuks, ning väidab, et EFSA 17. mai ja 26. septembri 2005. aasta, 8. märtsi ja 7. juuni 2007. aasta ning 24. jaanuari 2008. aasta arvamusi on moonutatud.

105 Selles osas tuleb esiteks märkida, et apellandi argumentatsioon lähtub vaidlustatud kohtuotsuse poolikust tõlgendusest. Nimelt, mis puudutab loomade TSE (välja arvatud BSE) inimestele ülekandumise ohtu, siis nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 107 selgelt, et Üldkohus võttis arvesse ka SEAC (Spongiform Encephalopathy Advisory Committee) 2008. aasta veebruari avaldust klassikalise skreipi kontrolli puudutavate muudatustega kaasneva võimaliku riski kohta inimeste tervisele. Üldkohus leidis, et kuigi SEAC selles avalduses kinnitas, et klassikalise skreipi ja inimeste TSE-de vahelist seost ei ole võimalik välistada, oli ta siiski seisukohal, et see oht on väga väike. Nimetatud organisatsiooni arvates näitab see, et inimeste TSE juhtumeid on ülemaailmselt vähe ja nende arv on stabiilne, et klassikalise skreipi inimestele ülekandumisele on olemas vähemalt oluline, kui mitte täielik barjäär. Ent apellant ei vaidle vastu sellele, et nimetatud avaldus on asjassepuutuv ja kehtiv.

106 Teiseks ei ole Prantsuse Vabariik õiguslikult piisavalt tõendanud, et Üldkohus tõlgendas eespool viidatud teaduslikke arvamusi viisil, mis on ilmselgelt vastuolus nende arvamuste sisuga.

107 Seega tuleb teise väite esimene ja teine osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

108 Mis puudutab teise väite kolmandat osa, milles vaidlustatakse kohtuotsuse punktid 215–221, siis tuleb kindlaks teha, kas Prantsuse Vabariik on tõendanud, et komisjoni argumentatsiooni, mis käsitleb vaidlustatud meetmete vastuvõtmist õigustanud teadusliku tõendusmaterjali uudsust, on moonutatud.

109 Selles küsimuses tuleb märkida, et kuigi vaidlustatud kohtuotsuse eespool viidatud punktides leidis Üldkohus tõepoolest, et käesoleva kohtuotsuse punktis 56 nimetatud kolm asjaolu on esialgsete ennetavate meetmete vastuvõtmise hetkel olnud olukorraga võrreldes uued, tuleb siiski mainida, et selline määratlus ei põhinenud komisjoni poolt Üldkohtule esitatud argumentatsioonil, vaid lähtus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 83 ja 212 viidatud kohtupraktikast.

110 Viimati nimetatud punktides meenutas Üldkohus Euroopa Kohtu praktikat, millest tuleneb, et kui uued asjaolud muudavad riski tajumist või näitavad, et riski võib vältida olemasolevatest vähem piiravate meetmetega, peavad institutsioonid ja eelkõige komisjon hoolitsema õigusnormide uutele andmetele

kohandamise eest (vt 12. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-504/04: Agrarproduktion Staebelow, EKL 2006, lk I-679, punkt 40). Üldkohus järeldas sellest, et eelnevalt vastu võetud ennetavate meetmete leevendamist peavad õigustama uued asjaolud, mis muudavad kõnealuse riski hindamist.

111 Seega tuleb tagasi lükata argument, mille kohaselt on väidetavalt moonutatud komisjoni argumentatsiooni, ilma et oleks vaja analüüsida komisjoni arutluskäiku, millega ta vaidlustab selle nõude põhjendatuse, mille kohaselt peavad teaduslikud andmed, mis õigustavad vaidlustatud meetmete vastuvõtmist, olema uued.

112 Kõike eeltoodut arvestades tuleb teise väite kolmas osa ja seega teine väide tervikuna tagasi lükata.

Kolmas väide, et asjaolude õiguslikul hindamisel on tehtud viga

Poolte argumendid

113 Kolmanda väitega heidab Prantsuse Vabariik Üldkohtule ette, et ta tegi asjaolude õiguslikul hindamisel vea, kuna leidis, et teaduslik tõendusmaterjal, millele komisjon tugines, kujutas endast uusi asjaolusid, mis võivad muuta ohu tajumist.

114 Seega Prantsuse Vabariigi arvates Üldkohus eksis, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 215–221 eeldas mitte üksnes seda, et kolm teaduslikku tõendit, millele komisjon tugines, on uued, vaid ka seda, et need asjaolud võivad muuta ohu tajumist.

115 Prantsuse Vabariik leiab, et isegi kui eristustestid on uus teaduslik tõendusmaterjal, ei saa see asjaolu muuta ohu tajumist, kuna nende testide usaldusväärsus on piiratud. Mis puudutab epidemioloogilise seose puudumist klassikalise skreipi ja inimeste TSE-de vahel ning seda, et BSE levib väikemäletsejaliste seas vähe, siis on Prantsuse Vabariik arvamusel, et kuna see teaduslik tõendusmaterjal oli varasemate ennetavate meetmete vastuvõtmise ajal juba teada, ei saa see endaga kaasa tuua ohu tajumise muutumist.

116 Komisjon leiab, et kolmas väide tuleb ilmselgelt vastuvõetamatuna tagasi lükata seetõttu, et Üldkohtu hinnang, mille kohaselt komisjon ei teinud teaduslikust arengust lähtudes ilmselget hindamisviga, kujutab endast faktiliste asjaolude hindamist.

117 Igal juhul tuleb see väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata, kuna teaduslik riskianalüüs, millest vaidlustatud meetmed lähtuvad, põhineb teaduslikul tõendusmaterjalil, mis oli nende meetmete vastuvõtmise ajal kättesaadav – mis tõendab, et asjaolud muutusid.

Euroopa Kohtu hinnang

118 Prantsuse Vabariigi kolmanda väitega – nagu teise väite kolmanda osagagi – vaidlustatakse vaidlustatud kohtuotsuse punktid 215–221. Selle väite põhjenduseks esitatud argumentatsioonis ei ole apellant nõus sellega, et Üldkohtu poolt tuvastatud asjaolude – mida ta ei pea uueks – mõju võib olla selline, et see muudab ühiskonnas ohu tajumist.

119 Selles osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kui Üldkohus on faktilisi asjaolusid tuvastanud või hinnanud, on Euroopa Kohus vastavalt ELTL artiklile 256 pädev kontrollima nende faktiliste asjaolude õiguslikku kvalifikatsiooni ja õiguslikke tagajärgi, mis Üldkohus neist tuletas (vt eelkõige 6. aprilli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-551/03 P: General Motors *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-3173, punkt 51; 18. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas C-397/03 P: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-4429, punkt 105, ja eespool viidatud kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs.* Impala, punkt 29).

120 Prantsuse Vabariigi poolt kolmandas väites viidatud vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 215–221 ei tulene siiski, et Üldkohus oleks ühiskonnas ohu tajumist õiguslikult kuidagi hinnanud. Nimelt piirdus ta sellega, et analüüsis teaduslikku tõendusmaterjali, millele komisjon tugineb, mis aga kujutab endast faktiliste asjaolude hindamist.

121 Niisiis, kuna Üldkohus hindas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 215–221 faktilisi asjaolusid, on Prantsuse Vabariik seda kohtuotsust valesti tõlgendanud.

122 Kolmas väide tuleb seega põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide, et rikutud on õigusnormi

Poolte argumendid

123 Neljas väide jaguneb kolmeks osaks.

124 Selle väite esimeses osas, mis on seotud esimese väite teise osaga, on Prantsuse Vabariik seisukohal, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 249 ja 250, et komisjon ei rikkunud määruse nr 999/2001 artikli 24a sätteid, sest ta järgis EÜ artikli 152 lõikes 1 sätestatud kohustust. Selles küsimuses väidab Prantsuse Vabariik, et artikkel 24a kehtestab EÜ artikli 152 lõikes 1 kehtestatud kohustusele täiendava kohustuse, mistõttu Üldkohus eksis, kui ta piirdus selle sedastamisega, et meetmed, mille komisjon võttis vastu viimati nimetatud sätte alusel, tagasid inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse. Sellele järeldusele jõudmiseks oleks Üldkohus pidanud tegema kindlaks, et need meetmed säilitavad varasemate ennetavate meetmetega garanteeritud inimeste tervise kaitse taseme või suurendavad seda.

125 Neljanda väite teises osas leiab Prantsuse Vabariik, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, eeldades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 213, et vaidlustatud määruse vastuvõtmise põhjendamiseks komisjoni esitatud teaduslikud tõendid võivad kaasa tuua selle, et vastuvõetavaks peetav riskitase tõuseb. Teise võimalusena väidab Prantsuse Vabariik, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kuna ta jättis kontrollimata, kas komisjon võttis riski vastuvõetava taseme kindlaksmääramisel arvesse seda, kui rasked ja pöördumatud võivad TSE kahjulikud mõjud inimeste tervisele olla. Viimaks väidab Prantsuse Vabariik, et oht inimeste tervisele ületas kindlasti ühiskonna jaoks vastuvõetavaks peetud riskitaseme.

126 Mis puudutab neljanda väite kolmandat osa, siis väidab Prantsuse Vabariik, et Üldkohus rikkus õigusnormi sellega, et ta ei võtnud arvesse asjaolu, et vaidlustatud meetmed ei asenda varasemaid ennetavaid meetmeid, vaid täiendavad neid alternatiivsete leebemate meetmetega. Esialgsete meetmete ja uute meetmete samaaegne esinemine tekitab õigusnormide kooskõla küsimuse, mida Üldkohus oleks pidanud analüüsima. Niisuguse õigusnormi rikkumise tagajärjel analüüsiti valesti Prantsuse Vabariigi argumenti, mille kohaselt riskijuhtimise käigus rikuti ettevaatuspõhimõtet.

127 Komisjon leiab, et neljas väide tuleb ilmse vastuvõetamatuse või igal juhul põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

128 Mis puudutab selle väite esimest osa, siis leiab komisjon, et Üldkohus tegi oma analüüsi õigesti. Isegi kui komisjon suurendas teadusliku tõendausmaterjali alusel leebemaid meetmeid vastu võttes inimeste kokkupuudet skreipi tekitajaga, ei vähendanud see siiski rahvatervise kaitse taset, kuna skreipi inimestele ülekandumise võimalus on äärmiselt väike. Seega kaitse tase ei vähenenud ja määruse 999/2001 artiklit 24a järgiti nõuetekohaselt.

129 Mis puudutab neljanda väite teist osa, siis väidab komisjon, et Prantsuse Vabariik ei ole esitanud tõendeid selle väite toetuseks, mille kohaselt vaidlustatud meetmete tõttu tõusis oht inimeste tervisele üle ühiskonna jaoks vastuvõetava taseme. Prantsuse Vabariik ei esitanud ei Üldkohtu menetluses ega käesolevas apellatsioonimenetluses tõendeid, mis oleks olnud vastuolus komisjoni ja Üldkohtu hinnanguga selles küsimuses.

130 Lõpuks, mis puudutab neljanda väite kolmandat osa, siis leiab komisjon, et Prantsuse Vabariik püüab asendada Üldkohtu analüüsi oma analüüsiga.

Euroopa Kohtu hinnang

131 Mis puudutab neljanda väite esimest osa, mille kohaselt on rikutud määruse nr 999/2001 artiklit 24a, siis olgu meenutatud, et selle sätte kohaselt põhinevad otsused, ka lisade muudatused, mis võetakse vastu vastavalt mõnele selle määruse artiklis 24 viidatud menetlusele „inimeste või loomade tervisele avalduda võiva võimaliku riskiga nõuetekohasel hindamisel ning olemasolevaid teaduslikke tõendeid arvesse võttes säilitavad – või teaduslikult õigustatud juhtudel – tõstavad [liidus] tagatud inimeste ja loomade tervise kaitse taset”.

132 Artikkel 24a lisati määrusesse nr 999/2001 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1923/2006 (ELT L 404, lk 1). Viimati nimetatud määruse ettevalmistavatest materjalidest ilmneb, et komisjoni esitatud 6. detsembri 2004. aasta ettepanekus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust nr 999/2001 (COM(2004) 775 (final)), artiklit 24a ei olnud, vaid seda mainiti esimest korda põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni 29. märtsi 2006. aasta arvamuses ning et ettepaneku lisada see artikkel määrusesse tegi Euroopa Parlament oma 27. aprilli 2006. aasta õigusloomega seotud resolutsiooni projektis.

133 Kuigi määruse nr 1923/2006 põhjendustes ei ole selgitust kõnealuse sätte eesmärgi kohta, nähtub eeskätt Euroopa Parlamendi eespool viidatud resolutsiooni projektist, et selle „muudatuse eesmärk on, et komisjon ja liikmesriigid saaks komiteemenetluses muuta kõne all oleva määruse põhilisi aspekte üksnes sellise põhjenduse esitamisel, mille kohaselt on inimeste ja loomade tervise kaitse taseme vähenemine välistatud”. Veel märgib Euroopa Parlament sellele projektile lisatud seletuskirjas, et antud küsimusele on keeruline osutada vajalikku tähelepanu siis, kui komisjon koos liikmesriikidega võtab järjestikku vastu erinevaid komplekssseid muudatusi.

134 Nendest ettevalmistavatest materjalidest ilmneb, et määruse nr 999/2001 artikliga 24a sooviti tagada seda, et komiteemenetluse alusel ei võetaks vastu meetmeid, mis võivad vähendada liidus inimeste ja loomade tervise kaitse taset.

135 Eelmainitust ei tulene siiski, et – vastupidi sellele, mida väidab apellant – artikkel 24a välistab varasemate meetmete igasuguse leevendamise. Nimelt ei näe määruse nr 999/2001 artikkel 24a esiteks ette seda, et tuleb läbi viia võrdlus samas valdkonnas varem vastu võetud ennetavatest meetmetest tuleneva kaitse osas, vaid see säte viitab üldiselt „[liidus] tagatud” inimeste ja loomade tervise kaitse tasemele. Teiseks tuleneb nii määruse nr 178/2002 artikli 7 lõikest 2 kui ka käesoleva kohtuotsuse punktis 110 viidatud kohtupraktikast, et ajutised riskijuhtimismeetmed, mis võetakse vastu teadusliku ebakindluse kontekstis, tuleb mõistliku ajavahemiku jooksul uuesti läbi vaadata, et tagada, et need on proportsionaalsed ega piira kaubandust rohkem, kui on vaja liidus ette nähtud tervisekaitse kõrge taseme saavutamiseks.

136 Seega on inimeste tervise kaitse taseme ja ühiskonna jaoks vastuvõetava riskitaseme – mis omakorda sõltub teataval hetkel olemasolevast teaduslikust teabest – vahel tihe seos. Samas ei saa välistada seda, et teaduslike uuringute arenguid arvesse võttes on vähem piiravate meetmetega võimalik tagada sama kaitstuse tase.

137 Mis puudutab küsimust, kas Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta sedastas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65 ja 250, et määruse nr 999/2001 artikkel 24a üksnes kordab ELTL artikli 168 lõikes 1 sätestatud kohustust, siis selle küsimuse hindamiseks tuleb neid punkte vaadelda selle otsuse kõigi muude põhjenduste taustal.

138 Siinkohal tuleb märkida, et Üldkohus mainis tõepoolest vaidlustatud kohtuotsuse punktides 74, 79, 81, 174–176 ja 250 institutsioonide kohustust tagada rahvatervise, julgeoleku ja keskkonnakaitse kõrge tase, mis võib jätta mulje – nagu väidab Prantsuse Vabariik –, et Üldkohus piirdus selle kontrollimisega, kas vaidlustatud meetmed on kooskõlas ELTL artikli 168 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kohustusega. Siiski tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 211–213, 221, 249 ja 266 selgelt, et Üldkohus tõlgendas määruse nr 999/2001 artiklit 24a, võttes nõuetekohaselt arvesse kohustust säilitada liidus tagatud inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse.

139 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 211–213 esitas Üldkohus muu hulgas järgmised kaalutlused:

„211 Lisaks tuleb meenutada, et pädevatel ametiasutustel on kohustus säilitada inimeste tervise kaitse kõrge tase, ilma et see peaks siiski olema kõige kõrgem võimalik tase […]. Määruse nr 999/2001 artikkel 24a meenutab seda kohustust seoses pädevusega, mis on komisjonile antud määruse nr 999/2001 lisade muutmisega, kehtestades selle määruse kontekstis vastu võetud otsustele tingimuse, et kui see on teaduslikust vaatepunktist põhjendatud, siis säilitatakse ühenduses tagatud inimeste tervise kaitse taseme tõus. Ettevaatuspõhimõte on üks meetmetest, mis võimaldab neil ametiasutustel seda kohustust täita […]. Nimelt kohustab see põhimõte ametiasutust juhtima riski, mis ületab ühiskonna jaoks vastuvõetava riskitaseme, nii et see viiakse tagasi sellele tasemele […]. Riski juhtimine sobivate meetmete võtmisega, mis tagavad rahvatervise, julgeoleku ja keskkonna kaitse kõrge taseme, kujutab seega endast kõiki toiminguid, mida üks institutsioon teeb, et hallata riski ning viia see vastuvõetavale tasemele.

212 Lisaks peab pädev asutus ettevaatuspõhimõtte alusel võetud ajutised meetmed mõistliku aja jooksul üle vaatama. Kohus on nimelt leidnud, et kui uued asjaolud muudavad riski tajumist või näitavad, et riski võib vältida olemasolevatest vähem piiravate meetmetega, peavad institutsioonid ja eelkõige komisjon hoolitsema õigusnormide uutele andmetele kohandamise eest […]. Seega peavad eelnevalt vastu võetud ennetavate meetmete leevendamist õigustama uued asjaolud, mis muudavad kõnealuse riski hindamist.

213 Need uued asjaolud, nagu uued teaduslikud teadmised või avastused, kui need õigustavad ennetava meetme leevendamist, muudavad ametiasutuste kohustuse – säilitada pidevalt inimeste tervise kaitse kõrget taset – konkreetset sisu. Nimelt võivad need uued asjaolud muuta riski tajumist ning riski taset, mida ühiskonna jaoks vastuvõetavaks loetakse. Vähempiirava ennetava meetme vastuvõtmise õiguspärasust ei hinnata lähtuvalt vastuvõetavast riskist, mida esialgsete ennetavate meetmete vastuvõtmiseks arvesse võeti. Nimelt toimub esialgsete ennetavate meetmete võtmine – et viia risk vastuvõetavale tasemele – lähtuvalt riskide hindamisest ja eelkõige ühiskonna jaoks vastuvõetava riskitaseme kindlaksmääramisest. Kui uued asjaolud muudavad seda riskide hinnangut, siis vähempiiravate ennetavate meetmete vastuvõtmise õiguspärasust tuleb hinnata nende uute asjaolude alusel, mitte aga nende asjaolude alusel, mis määrasid ära riskide hindamise esialgsete ennetavate meetmete võtmise raames. Alles siis, kui see uus riski tase ületab ühiskonna jaoks vastuvõetava taseme, peab kohus tuvastama ettevaatuspõhimõtte rikkumise.”

140 Nendest põhjendustest nähtub, et Üldkohus tunnistab sisuliselt, et määruse nr 999/2001 artikli 24a kohaldamisala on sama nagu see, mida käsitletakse käesoleva kohtuotsuse punktides 134–136. Kuna Prantsuse Vabariik ei ole vaidlustanud selle tõlgenduse põhjendatust, vaid piirdub sellega, et viitab vaidlustatud kohtuotsuse nendele punktidele, kus mainitakse kohustust tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase, siis tuleb neljanda väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

141 Mis puudutab neljanda väite teist osa, mille kohaselt rikkus Üldkohus õigusnormi, eeldades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 213, et vaidlustatud määruse vastuvõtmise põhjendamiseks komisjoni esitatud teaduslikud tõendid võivad kaasa tuua selle, et vastuvõetavaks peetav riskitase tõuseb, siis tuleb märkida, et vaatamata nimetatud argumentatsiooni sõnastusele piirdub Prantsuse Vabariik tegelikult sellega, et vaidlustab hinnangu, mis on antud faktilistele asjaoludele, mille kontrollimine ei kuulu ELTL artikli 256 lõike 1 esimese lõigu ja käesoleva kohtuotsuse punktis 70 meenutatud kohtupraktika kohaselt apellatsioonimenetluses Euroopa Kohtu pädevusse.

142 Mis puudutab apellandi teise võimalusena esitatud argumenti, mille kohaselt rikkus Üldkohus õigusnormi, jättes kontrollimata, kas komisjon võttis vastuvõetava ohutaseme kindlakstegemisel arvesse TSE inimesele ülekandumise ohu realiseerumise tõsidust ja TSE pöördumatut mõju, siis olgu meenutatud, et valdkonnas, kus liidu seadusandja peab andma keerulisi hinnanguid, peab kohtulik kontroll tema pädevuse teostamise üle piirduma küsimusega, kas ei ole tehtud ilmset hindamisviga, kuritarvitatud võimu või kas seadusandja ei ole ilmselgelt ületanud oma kaalutlusõiguse piire (9. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-236/01: Monsanto Agricoltura Italia jt, EKL 2003, lk I-8105, punkt 135).

143 Võttes arvesse komisjoni ulatuslikku kaalutlusõigust ühiskonna jaoks vastuvõetamatu ohutaseme kindlakstegemisel, toimis Üldkohus õigesti, kui ta piirdus ilmselgete hindamisvigade kontrollimisega.

144 Lisaks nähtub Üldkohtule esitatud seisukohtadest, et Prantsuse Vabariik teatas oma täiendavates seisukohtades sõnaselgelt, et ta ei vaidlusta asjaolu, et ühiskonna jaoks vastuvõetamatu ohutaseme kindlakstegemine kuulub liidu institutsioonide pädevusse.

145 Piisab sellest, kui mainida, et Prantsuse Vabariigi argumentatsioonis ei ole ühtegi tõendust selle kohta, et komisjon oleks teinud ilmse hindamisvea, mida Üldkohus ei tuvastanud.

146 Neil asjaoludel tuleb argument, mille kohaselt väidetavalt rikuti vastuvõetavaks peetava ohutaseme arengu hindamisel õigusnormi, osalt vastuvõetamatuse ja osalt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

147 Mis puudutab Prantsuse Vabariigi neljanda väite kolmandat osa, et vaidlustatud määruses on ebakõlad, siis tuleb märkida, et tegemist on uue väitega, kuna seda apellant Üldkohtule ei esitanud.

148 Nimelt ei väitnud apellant Üldkohtu menetluses, et asjaolu, et vaidlustatud meetmed ei asenda varasemaid ennetavaid meetmeid, vaid täiendavad neid alternatiivsete meetmetega, mõjutab vaidlustatud määruse õiguspärasuse hindamist.

149 Apellatsioonimenetluses on Euroopa Kohtu pädevus sisuliselt piiratud Üldkohtus arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega (vt eelkõige 1. veebruari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-266/05 P: Sison *vs.* nõukogu, EKL 2007, lk I-1233, punkt 95 ja seal viidatud kohtupraktika). Pool ei saa seega esitada esmakordselt Euroopa Kohtus väidet, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus, kuna selle tulemusena saaks Euroopa Kohus kontrollida Üldkohtu lahendi õiguspärasust, võttes arvesse väiteid, millest viimane ei teadnud (15. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-544/09 P: Saksamaa *vs.* komisjon, punkt 63).

150 Järelikult tuleb neljanda väite kolmas osa vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

151 Eeltoodust lähtudes tuleb neljas väide osalt vastuvõetamatuse ja osalt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

152 Kuna ühegagi väidetest, mille apellant oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitas, ei saa nõustuda, tuleb see tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

153 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel, mida kohaldatakse kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel ka apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Prantsuse Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Prantsuse Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Prantsuse Vabariigilt.

Allkirjad